

Metamizol: Kráľ kolík a jeho skryté hrozby

Taktický manuál a bezpečnostný protokol pre ZZS

Účinná látka:
Metamizolum natriicum
monohydricum

ATC Klasifikácia:
N02BB02 (Pirazolóny)

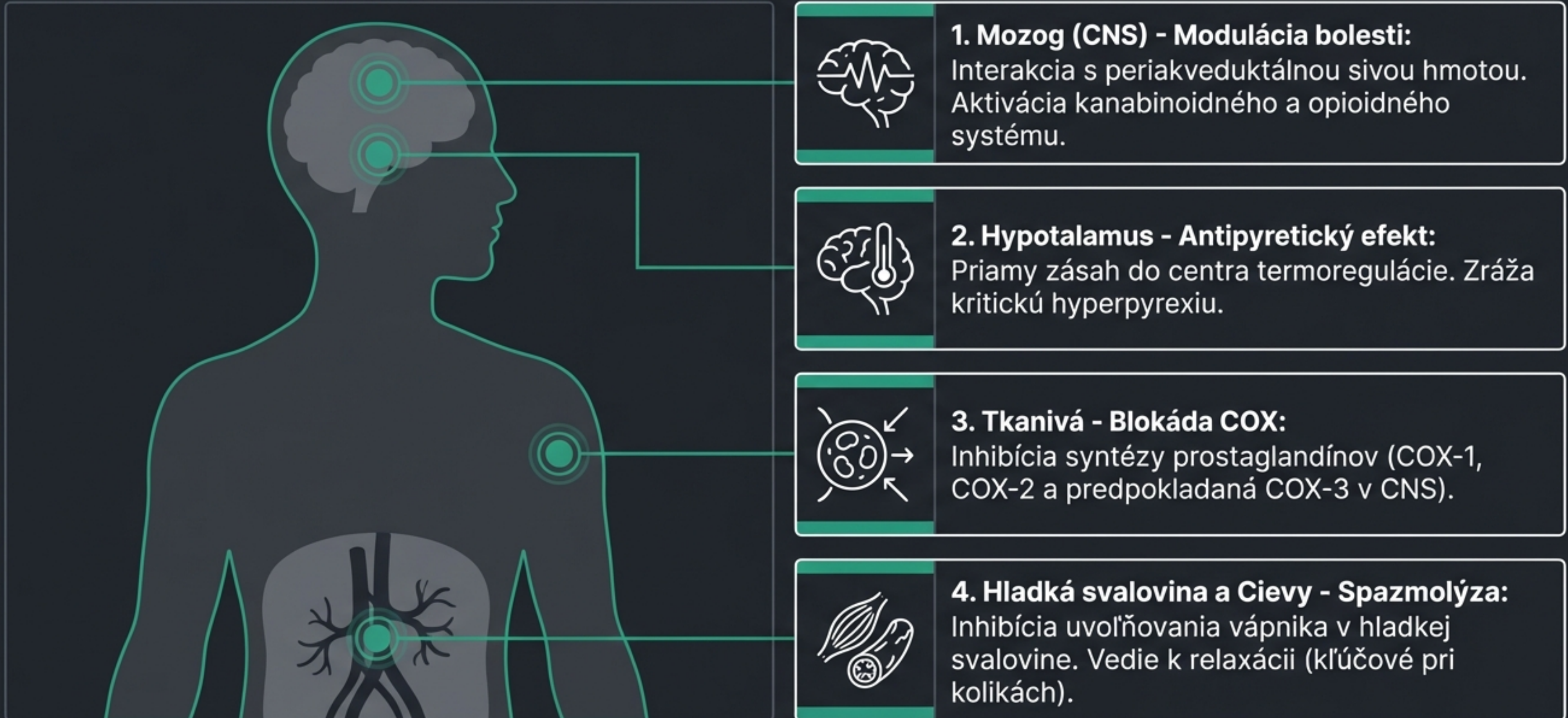

Klinický profil:
Neopioidné analgetikum,
antipyretikum, stredne
silné spazmolytikum.

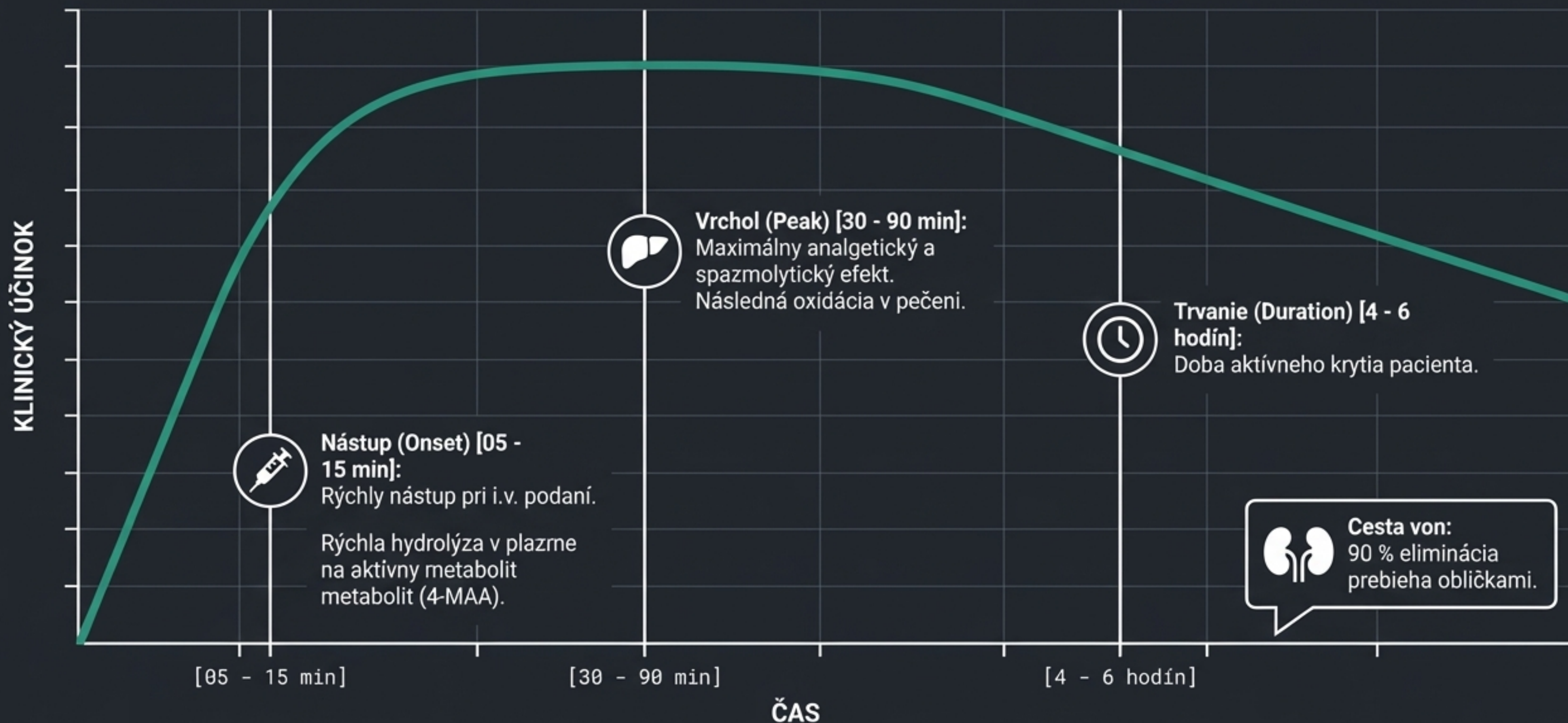
Forma v ZZS:
Injekčný roztok
500 mg/1 ml (1 g/2 ml
alebo 2,5 g/5 ml).

Obchodné názvy:
Analgin, Novalgin,
Metamizol Kalceks.

Štvornásobný úder: Multimodálny mechanizmus účinku

Časová os zásahu: Farmakokinetika v teréne

Indikačná matica: Kedy je Metamizol zbraňou voľby

Viscerálna bolesť (Kolíky)

Renálna a biliárna kolika.

Status: Liek 1. voľby vďaka spazmolytickému efektu. Často v synergii s Buscopanom/No-Spou.

Silná akútna bolesť

Pourazové stavy a popáleniny.

Status: Vysoko účinný, neovplyvňuje agregáciu trombocytov (výhoda pri traume).

Kritická Hyperpyrexia

Horúčky nereagujúce na bežné antipyretiká (sepsa, neuroinfekcie).

Status: Silná Rescue terapia.

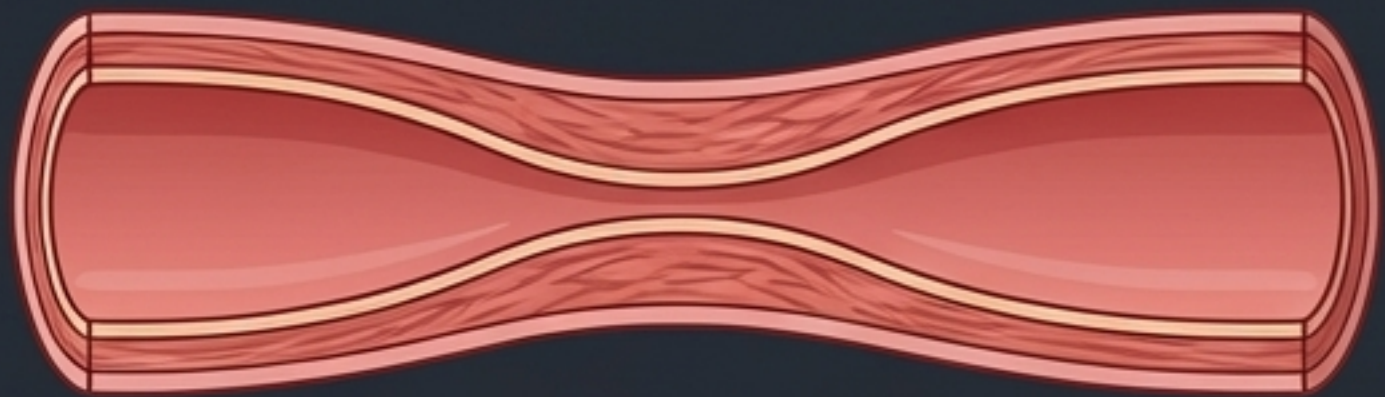

Nádorová bolesť

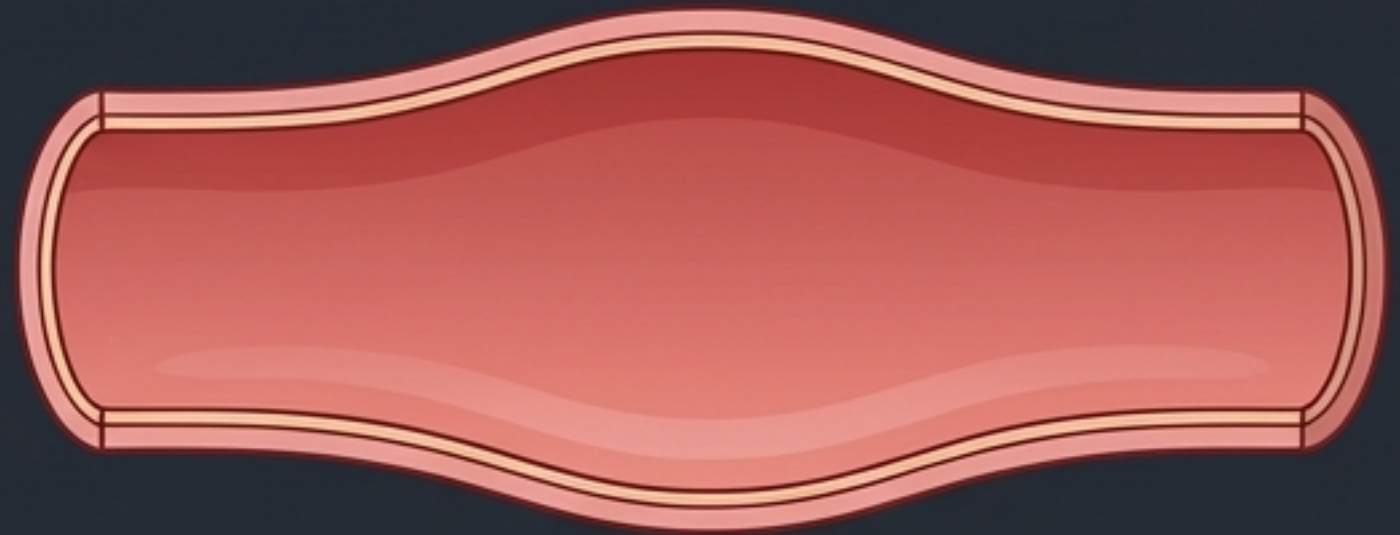
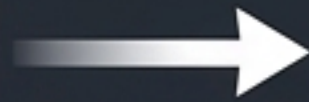
Akútne exacerbačné stavy v onkológii.

Status: Súčasť multimodálnej analgézie.

Skrytá hrozba: Anatomická pasca hypotenzie

Spazmus

Vazodilatácia

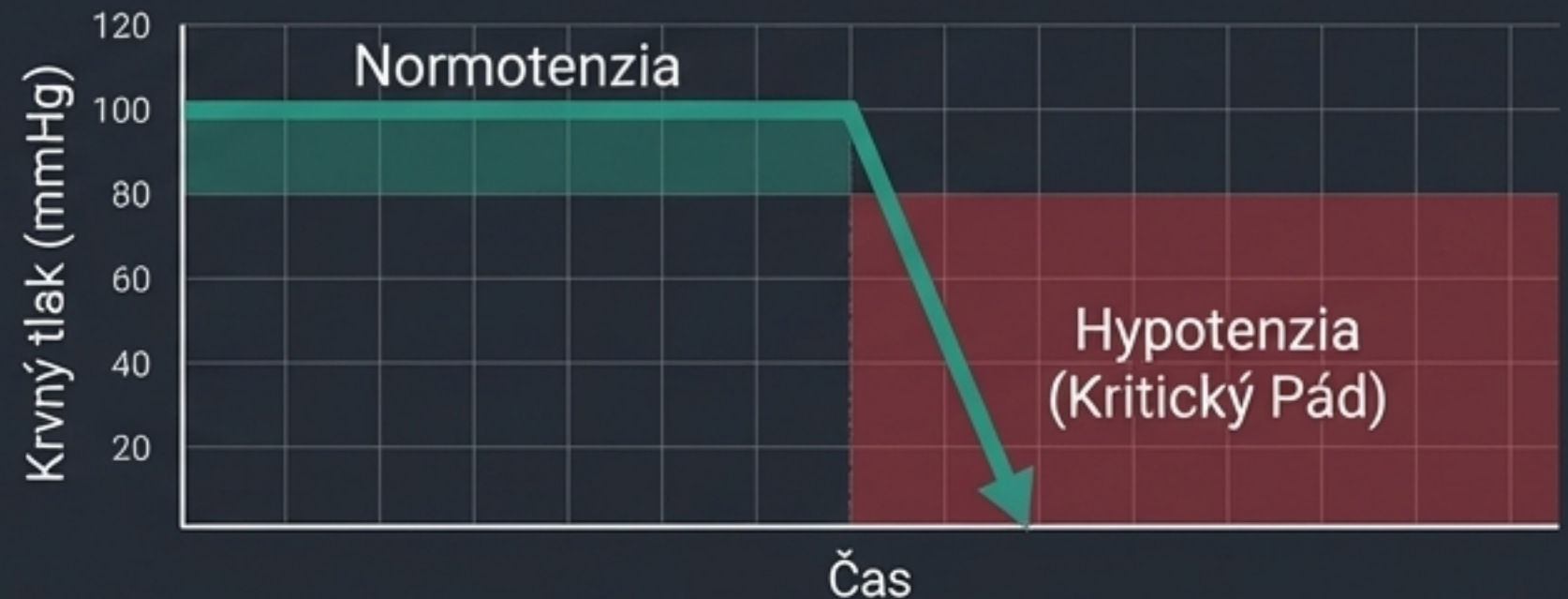
Krok 1 (Spazmolýza): Liek zastavuje uvoľňovanie vápnika do hladkej svaloviny. Kolika povolí.

Krok 2 (Vedľajší efekt): Tá istá hladká svalovina tvorí steny ciev. Dochádza k okamžitej masívnej vazodilatácii.

Krok 3 (Hemodynamický pád): Systémová vaskulárna rezistencia (SVR) klesá. Pri rýchlom i.v. podaní obeh zlyháva a nastáva kritický pád tlaku.

Filter bezpečnosti: Rozdelenie kontraindikácií

ABSOLÚTNE KONTRAINDIKÁCIE (Zákaz podania)

- Ťažká hypotenzia (TK systola < 90 mmHg).
- Precitlivenosť na pyrazolóny v anamnéze.
- Poruchy krvotvorby (granulocytopenia, agranulocytóza).
- Gravidita (najmä 1. a 3. trimester).

RELATÍVNE KONTRAINDIKÁCIE (Extrémna opatrnosť)

- Astma (vysoké riziko bronchospazmu – fenomén aspirínovej astmy).
- Nestabilný obeh a šokové stavy (hypovolémia zhorší pád tlaku).
- Interakcie: Znižuje plazmatickú hladinu cyklosporínu; aditívny efekt s alkoholom a opioidmi.

Taktika podávania: Rýchlosť rozhoduje o živote

ZLATÉ PRAVIDLO: Maximálna rýchlosť podania je 500 mg (1 ml) za minútu!

NESPRÁVNE: Rýchly Bolus z ruky (2,5g i.v. priamo)

Čas podania: < 1 minúta.

Následok: Kolaps pacienta, závrat, strmý pád TK pod 90 mmHg. (Chyba č. 1 v urgentnej medicíne).

SPRÁVNE: Krátka Infúzia (2,5g v 100 ml FR)

Čas podania: 10 minút (pomaly kape).

Následok: Stabilná hemodynamika, postupná spazmolýza bez prestrelenia.

Extra poznámka pre pediatriu: U detí dávkovať striktne 10–20 mg/kg i.v.

RED FLAGS: Varovné signály počas podávania

ALARM 1: Náhly pocit tepla a sčervenanie tváre (Flush)

Dekódovanie: Často priamo predchádza kritickému, strmému poklesu krvného tlaku. Obeh stráca rezistenciu.

ALARM 2: Svrbenie dlaní a dušnosť

Dekódovanie: Okamžite zastavte podávanie! Ide o prvé známky rozvíjajúceho sa anafylaktického šoku (môže nastať kedykoľvek, aj bez predchádzajúcej alergie). Riziko Stevensovho-Johnsonovho syndrómu.

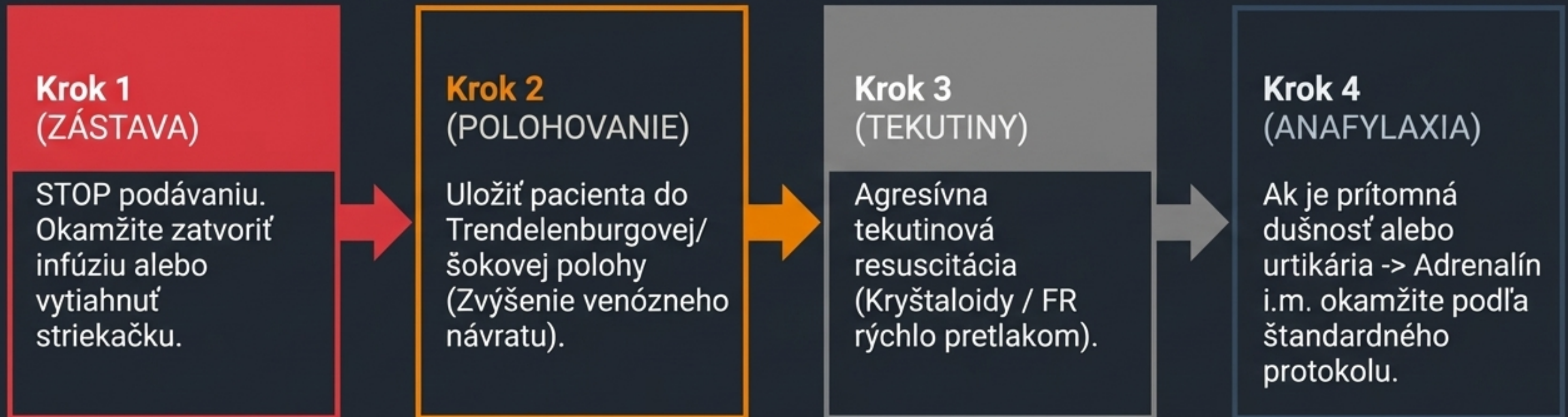

ALARM 3: Mramorovaná koža a tachykardia

Dekódovanie: Viditeľné známky orgánovej hypoperfúzie a šoku po neadekvátnom podaní alebo u hypovolemického pacienta. Nutný neustály monitoring vedomia a TK!

Krízový protokol: Keď nastane hemodynamický pád

POZOR: Pre metamizol neexistuje žiadne špecifické antidotum!

Klinický Pathway: Záchranársky scenár krok za krokom

SITUÁCIA

40-ročný muž, krutá kolikovitá bolesť v pravom boku do slabiny. Zvracia, nepokojný.

STATUS

TK 150/90 (bolestivá hypertenzia), TF 100.

01 Diagnostika

Jasné podozrenie na nephrolithiasis (obličková kolika). Spĺňa indikáciu pre Metamizol. TK je stabilný (>90).

01

02 Úvaha

Metamizol uvoľní spazmus močovodu a potlačí bolesť. Liek je nutné podať tak, aby nedošlo k prestreleniu do hypotenzie po ústupe bolesti.

02

03 Akcia

Natiahnutie 2,5 g Metamizolu do 100 ml Fyzio Roztoku. Pridanie spazmolytika (Buscopan 20 mg i.v.). Pornalá infúzia počas 10 minút.

03

04 Monitoring

Kontinuálne sledovanie TK na monitore každé 3 minúty, vizuálny kontakt na odhalenie flushu/anafylaxie.

04

Syntéza z praxe: 5 Zlatých pravidiel Metamizolu

01 | **Pomaly znamená bezpečne:** Nikdy nepodávaj metamizol i.v. rýchlejšie ako 1 ml (500mg) za minútu.

02 | **Riediť, riediť, riediť:** Pre maximálnu bezpečnosť ho vždy podávaj v 100ml krátkej infúzii, nikdy nie strelením priamo zo striekačky.

03 | **TK pod 90 = STOP:** Ak je pacient hypotenzný alebo v šoku, metamizol je absolútne kontraindikovaný.

04 | **Kráľ kolík:** V tvojej brašni neexistuje lepší a špecifickejší liek na viscerálnu bolesť.

05 | **Očakávaj Anafylaxiu:** Buď vždy pripravený reagovať na alergickú krízu, aj keď pacient v minulosti liek toleroval bez problémov.